Pierwsza Ławka · Dyktanda z kluczem · klasa 7

Nie z różnymi częściami mowy – zasady 2026

dla nauczyciela

Jak przeprowadzić dyktando. Przeczytaj cały tekst w zwykłym tempie. Potem dyktuj zdaniami, każde zdanie najwyżej dwa razy, dzieląc dłuższe na fragmenty po 3–5 wyrazów i wyraźnie zaznaczając intonacją koniec zdania. Na koniec przeczytaj całość jeszcze raz – uczniowie sprawdzają zapis. Znaków interpunkcyjnych nie dyktuj (wyjątek: zestawy z interpunkcji na życzenie nauczyciela). Uczniowie, którzy potrzebują więcej czasu, mogą pisać wersję krótszą albo uzupełniankę.

Uwaga: Od 1.01.2026 nie z imiesłowami przymiotnikowymi piszemy łącznie zawsze – zniesiono dawną możliwość pisowni rozdzielnej przy znaczeniu czasownikowym (nieoglądane od lat). Łącznie piszemy też nie z przymiotnikami w stopniu najwyższym (nienajlepszy).

Tekst dyktanda – wersja pełna

Nieoczekiwany gość w muzeum

W październiku Ola i Szymon zaczęli wolontariat w niedużym muzeum regionalnym. Ich początkowa niepewność szybko minęła. Kustosz, pan Zieliński, oprowadził ich po salach, nie przestając opowiadać o eksponatach. W jednej z gablot leżały nieoglądane od lat listy pisane atramentem. Szymon nie mógł oderwać od nich wzroku. Ola tymczasem porządkowała niepodpisane zdjęcia, nie wiedząc, że ktoś ją obserwuje. Za jej plecami stał starszy pan w niemodnym kapeluszu. – To nienajlepszy pomysł, żeby układać je według dat – powiedział cicho. Okazało się, że jest emerytowanym nauczycielem historii i wie, że nie wszyscy mieszkańcy pamiętają, skąd pochodzą te fotografie. Zaproponował, że pomoże je opisać, ale nie dziś, bo musi zdążyć na autobus. Starszy pan trochę niedowidzi, więc Ola czyta mu podpisy na odwrocie. Szymon zauważył, że rozmowy z nim są niezwykle ciekawe. Od tamtej pory gość przychodzi co tydzień, a nieopisanych zdjęć jest coraz mniej. Kustosz twierdzi, że muzeum nie można już sobie wyobrazić bez tej trójki. Ola mówi, że to praca nie nudna, lecz pasjonująca.

161 wyrazów, 15 zdań (wypowiedzeń).

Wersja krótsza

Nieoczekiwany gość w muzeum

W październiku Ola i Szymon zaczęli wolontariat w niedużym muzeum regionalnym. Ich początkowa niepewność szybko minęła. Kustosz, pan Zieliński, oprowadził ich po salach, nie przestając opowiadać o eksponatach. W jednej z gablot leżały nieoglądane od lat listy pisane atramentem. Ola tymczasem porządkowała niepodpisane zdjęcia, nie wiedząc, że ktoś ją obserwuje. – To nienajlepszy pomysł, żeby układać je według dat – powiedział cicho. Okazało się, że jest emerytowanym nauczycielem historii i wie, że nie wszyscy mieszkańcy pamiętają, skąd pochodzą te fotografie. Starszy pan trochę niedowidzi, więc Ola czyta mu podpisy na odwrocie. Od tamtej pory gość przychodzi co tydzień, a nieopisanych zdjęć jest coraz mniej. Kustosz twierdzi, że muzeum nie można już sobie wyobrazić bez tej trójki. Ola mówi, że to praca nie nudna, lecz pasjonująca.

123 wyrazy, 11 zdań – te same zdania co w wersji pełnej, bez zdań uzupełniających.

Tekst autorski Pierwszej Ławki. Postacie i zdarzenia są fikcyjne.

Nie z różnymi częściami mowy – zasady 2026

dla ucznia

Imię i nazwisko: ..... Klasa: ..... Data: .....

Uzupełnianka – Nieoczekiwany gość w muzeum

W wąską kratkę między częściami wyrazu wpisz: | – jeśli piszemy osobno, ⌒ – jeśli razem.

W październiku Ola i Szymon zaczęli wolontariat w nie[ ]1 dużym muzeum regionalnym. Ich początkowa nie[ ]2 pewność szybko minęła. Kustosz, pan Zieliński, oprowadził ich po salach, nie[ ]3 przestając opowiadać o eksponatach. W jednej z gablot leżały nie[ ]4 oglądane od lat listy pisane atramentem. Szymon nie[ ]5 mógł oderwać od nich wzroku. Ola tymczasem porządkowała nie[ ]6 podpisane zdjęcia, nie[ ]7 wiedząc, że ktoś ją obserwuje. Za jej plecami stał starszy pan w nie[ ]8 modnym kapeluszu. – To nie[ ]9 najlepszy pomysł, żeby układać je według dat – powiedział cicho. Okazało się, że jest emerytowanym nauczycielem historii i wie, że nie[ ]10 wszyscy mieszkańcy pamiętają, skąd pochodzą te fotografie. Zaproponował, że pomoże je opisać, ale nie[ ]11 dziś, bo musi zdążyć na autobus. Starszy pan trochę nie[ ]12 dowidzi, więc Ola czyta mu podpisy na odwrocie. Szymon zauważył, że rozmowy z nim są nie[ ]13 zwykle ciekawe. Od tamtej pory gość przychodzi co tydzień, a nie[ ]14 opisanych zdjęć jest coraz mniej. Kustosz twierdzi, że muzeum nie[ ]15 można już sobie wyobrazić bez tej trójki. Ola mówi, że to praca nie[ ]16 nudna, lecz pasjonująca.

Luki: 16.

Pierwsza Ławka · Dyktanda z kluczem · klasa 7

Nie z różnymi częściami mowy – zasady 2026

dla nauczyciela

Klucz do dyktanda i uzupełnianki

Numeracja jak w uzupełniance; te same miejsca sprawdzamy w dyktandzie. Kolumna „Reguła" odsyła do tabeli zasad poniżej.

Nr	Wyraz / miejsce	Odpowiedź	Reguła
1	niedużym	**razem**	n3
2	niepewność	**razem**	n2
3	nie przestając	**osobno**	n7
4	nieoglądane	**razem**	n6
5	nie mógł	**osobno**	n1
6	niepodpisane	**razem**	n6
7	nie wiedząc	**osobno**	n7
8	niemodnym	**razem**	n3
9	nienajlepszy	**razem**	n3
10	nie wszyscy	**osobno**	n5
11	nie dziś	**osobno**	n5
12	niedowidzi	**razem**	n1
13	niezwykle	**razem**	n4
14	nieopisanych	**razem**	n6
15	nie można	**osobno**	n9
16	nie nudna	**osobno**	n8

Zasady pisowni użyte w zestawie

n3	nie z przymiotnikiem piszemy łącznie – od 1.01.2026 w każdym stopniu (niemiły, niemilszy, nienajmilszy)
n2	nie z rzeczownikiem piszemy łącznie (nieporządek, niepogoda)
n7	nie z imiesłowem przysłówkowym piszemy osobno (nie wiedząc, nie zjadłszy)
n6	nie z imiesłowem przymiotnikowym piszemy łącznie – od 1.01.2026 zawsze (nieczytany, niepasujący)
n1	nie z czasownikiem piszemy osobno (nie chcę, nie wiem); wyjątki: nienawidzić, niepokoić, niedomagać, niedowidzieć, niedosłyszeć
n5	nie z liczebnikiem, zaimkiem i przysłówkiem niepochodzącym od przymiotnika piszemy osobno (nie dziś, nie tu, nie pięć, nie my)
n4	nie z przysłówkiem pochodzącym od przymiotnika piszemy łącznie – od 1.01.2026 w każdym stopniu (niedaleko, nielepiej, nienajlepiej)
n9	nie z wyrazami można, trzeba, warto, wolno, potrzeba piszemy osobno (nie można, nie warto)
n8	nie piszemy osobno, gdy coś przeciwstawiamy (nie wysoki, lecz niski)

Klucz do ćwiczenia przygotowującego

1	nieprzeczytany – imiesłów przymiotnikowy, łącznie
2	nie wiedząc – imiesłów przysłówkowy, osobno

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Dyktanda – Nie z różnymi częściami mowy – zasady 2026, klasa 7: tekst dyktanda, wersja krótsza, uzupełnianka i klucz

Podgląd pokazał 3 z 5 stron. Pełna wersja: 5 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- wskazówki dla nauczyciela – jak dyktować i jak oceniać
- tekst dyktanda w wersji pełnej i krótszej (dla uczniów, którzy potrzebują więcej czasu)
- uzupełnianka z lukami (16 luk) do pracy samodzielnej lub jako kartkówka
- klucz z zaznaczonymi trudnościami ortograficznymi i zasadami pisowni. 5 stron A4: PDF do druku i DOCX do edycji.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail
pierwszalawka.pl/material/dyktanda-klasa-7-nie